

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

662. An, & qualiter per mortem dicti Fiduciarium; item per mortem Commodatarii extinguatur obligatio schedulæ seu Campsoris; dum nimirum ab faciliorem exactionem talis pensionis fiduciarie solet dari ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

(quamvis addat, in parenthesis, hoc hucusque foro ignotum esse) nempe esse de stylo Dataria, quod quando huiusmodi fiduciarii deputantur, contextualiter deputetur etiam successor, in quem generalis translatio fiat pro tempore, quando casus istius mortis contigerit; vel ut Lott. l. 1. q. 36. n. 99. & seq. ne moriente illo Fiduciario (intellige etiam pro casu Sedis Apostolicæ vacantis) evanescat illa gratia, etiam respectu personæ contemplatæ, seu in cuius commodum reservata pensio, introductus est usus, ut simul cum reservatione concedatur facultas transferendi (intellige in alium similem Fiduciarium) pensionem, ut occurrente vitæ periculo talis translatio fiat; quin &, ut Lott. *ibid.* à n. 92. titularis se obliget solvere pensionem, dato etiam fideiussore, & scedulâ bancariâ statim temporibus, quousque Pensionarius (intellige Fiduciarius ille) vix erit, simulque ipse ille Pensionarius Procuratorem irrevocabilem constituat illam ipsam personam contemplatam per Papam, seu in cuius commodum cedit pensio, ad eam exigendam; neque mandatum illud deinceps revocari potest, etiam si nuncupatum non fuisset irrevocabiliter concessum; cum satis sit, concessum fuisse in rem propriam de necessitate. Vel certè, ut Card. de Luc. *loc. cit.* n. 5. sit ea translatio ex intervallo per Papam de novo creatum, non obstante, quod quantum est de stricto iure, ob extinctionem pensionis resultantem à morte illius Reservatarii fiduciarii huiusmodi prorogatio seu translatio speciem novæ reservationis redoleat: nam dubium non est, quin & taliter prorogare pensionem possit Papa, etiam non requisitis titularis consensu; quamvis & ipsi titulares revera hunc consensum præstent, ut Card. de Luc. *loc. cit.* n. 9. dum beneficia istiusmodi genere pensionum gravata acceptant, scientes, quod pensio iis imposita sit ad commodum alterius, quoad is vixerit, non autem Reservatarii nudum nomen suum accommodantis. Verumtamen hisce in tantum contrariantur Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 10. n. 2. Azor p. 2. l. 8. c. 6. q. 7. Garc. p. 1. c. 5. n. 262. Paris. l. 6. q. 4. à n. 61. in quantum tenent, morte illius Reservatarii fiduciarii finiri pensionem, & omnem ejus commoditatem cessare, dum Reservatarius (ut poterat, uti id libenter admittunt hi AA.) in vita sua, instante mortis periculo, eam non transtulit in alium similem Fiduciarium. Sed neque hoc ipsum negat Lott. sed potius supponit, non factâ tali translatione extinguî pensionem per mortem Fiduciarii, dum cum communi assentit, ideo concedi potestatem transferendi, ne aliâ morte Fiduciarii evanescat gratia. Quin etiam expressè ait *cit.* q. 36. nu. 97. juncto n. 98. tam ex persona contemplatæ, seu Commodatarii, quàm ex persona Fiduciarii extingui pensionem, prout alteruter præmoritur, uti idem iisdem ferè verbis tenet Ventrigl. 10. 2. annot. 11. §. 3. nu. 15. Procedunt hi AA. ex hoc fundamento, quod jus ipsum, seu titulus & proprietas pensionis spectet ad illum Fiduciarium. Unde e contrario sequi videtur, quod si is nudum solum nomen Pensionarii absque dicto iure haberet, non extinguendam ejus morte pensionem, & sic locum habituram sententiam Card. de Luca. Tunc autem jus pensionis esse penes talem Fiduciarium, v. g. Hispanum, & totum commodum penes Italum, dum Papa concederet pensionem in hunc modum: *Assignamus pensionem centum ducatorum super Decanatu*

P. Leuren, Fori Benef. Tom. III.

Toletano Cajo Hispano Clerico, & volumus, ut eam exigat in commodum & utilitatem Titii Itali. Tunc verò & commodum, & jus foret penes Italum, & nudum solum nomen Pensionarii penes dictum Hispanum, si Papa his verbis reservaret pensionem: *Concedimus tibi Titio Clerico Italo pensionem centum ducatorum super fructibus Decanatus Toletani; queres clericum Hispanum, ut teneat illam in persona sua.* Itatradit Paris. *loc. cit.* Azor *loc. cit.* q. 6. Porro, dum (ut fieri consuevit, ne gratia pensionis evanescat morte Fiduciarii) simul cum reservatione pensionis concessa facultas eam transferendi Reservatario incurrente periculo vitæ, Fiduciarii, penes quem est jus ipsum pensionis, & non Commodatarii esse, pensionem transferre (intellige, in alium Fiduciarium) tradit *cit.* q. 7. Azor. Unde etiam, si dictus Fiduciarius eam transferre nollet, Commodatarius eam transferre nequibit, ut *ibid.* Azor. Videtur tamen stante hac sententiâ Fiduciarius ille, si id instante vitæ periculo nollet, cogi posse ad hoc per Superiorem, ne per ejus malitiam fraudetur Commodatarius.

4. Respondeo ad secundum primò: Pensio extinguatur, & omnino cessat per mortem dicti commodatarii, seu illius, ad cuius commodum servit, & reservata est pensio, esto supervivat fiduciarius ille, in cuius caput seu personam reservata pensio; cum pensio huic facta tota sit respectiva ad utilitatem tertii, nempe commodatarii illius, ac proinde hac utilitate cessante, cessat pensio. Castrop. *loc. cit.* Garc. *loc. cit.* n. 263. dicens, sic servare styllum & Rotam, cujus plures pro hoc *ibidem* refert Decisiones, præcipuè in *Hispal. pens.* 15. Octob. 1571. quam recitat *ibid.* n. 266. & n. 267. dicit approbatâ vivæ vocis oraculo à Gregor. XIII. 29. Nov. 1573. Card. de Luc. *cit.* d. 73. n. 10. Lott. l. 1. q. 36. n. 97. qui etiam addit: hinc cum dicti commodatarii morte evanescere omnes obligationes ad favorem Reservatarii, cujus actio propterea maneat elisa. Tamen si Rota aliâs in eadem *Hispalensi* contrarium, ut refert Garc. *loc. cit.* n. 265. resolvisset, nempe non extingui per obitum illius commodatarii, si ille alium nominaverit in commoditate, vel in alium eam transtulit, etiam sine aliqua solemnitate, & solenni translatione per Reservatarium faciendâ in ejus vita.

5. Respondeo ad secundum secundò: Si ille, in cuius commodum reservata pensio, hoc suum commodum in alium transtulit (quod eum posse, etiam incio & invito Reservatario fiduciario, cum sic non pensionem, sed suum commodum transferat, tenet Azor p. 2. l. 8. c. 8. q. 8. Paris. l. 6. q. 4. n. 63. testans sic responsurâ Rota) & dein decedat, pensionem non extingui; eò quod jus pensionis remaneat penes fiduciarium illum, tradit *ibidem* Azor.

Questio 662. An, & qualiter per mortem dicti Fiduciarii, in cuius caput reservata pensio; item per mortem personæ illius contemplatæ, seu Commodatarii extingatur obligatio schedulæ seu camporis; dum nimirum ob commodiorem ac faciliorem exactionem talis pensionis fiduciaria solet ultra obligationem solvendi pensionem, quam faciunt provisî de beneficio, dari quoque schedulâ bancaria idonei alicujus mercatoris obligantis se (& quidem frequentius pro solutione duodecim terminorum, seu sex annorum)

Ec 2

ad

ad favorem talis fiduciarii, vel ejus translatariorum, cum declaratione, ut, moriente interim dicto fiduciario ante factam translationem, vel etiam post eam factam morientibus translatis, aut moriente ipso proviso de beneficio, cesset ac evanescat obligatio, ac si nullatenus unquam fuisset?

Respondeo ad primum: Non cessare illam obligationem Cedulista, dum mors fiduciarii contingit Sede Papali plenâ, factâque jam translatione pensionis in alium similem fiduciarium, extra controversiam est. Card. de Luc. de pens. d. 73. n. 1. & n. 2. subjungens, in hoc casu procedere Decisiones illas Rotæ, quas ministri Datarie pro duratione talis obligationis afferebant contra se agentem in causa quadam Romana pro Schedulista. Sed neque cessare dictam obligationem in casu mortis civilis contingentis Sede Papali vacante, dum v. g. fiduciarius talis Sede vacante assumeret statum militare: unde, cum Papa noviter creatus, privando illum dictâ fiduciariâ pensione, alium deputaret fiduciarium, in quem translationem faceret; ed quod tunc adhuc verificaretur obligatio cedulista, quâ se obstrinxit solvendi illis, in quos vivente reservatario pensionum translatio facta esset, tradit idem Card. loc. cit. n. 15. Cessare verò illam, ubi dicta mors naturalis, Sede Papali vacante (etsi admittat, eo casu non cessare obligationem ipsius titularis solvendi pensionem) probat idem Card. ibid. à n. 3. supponendo imprimis, translationem in alium pensionarium non esse factam in mortis articulo, Sede Papali adhuc plenâ, nec eam Sede vacante fieri posse; sed necessariò faciendam ex intervallo per Papam de novo creatum. Dein assignando inter præjudicium Cedulista, & ipsius titularis hoc discrimen, quod beneficiatus contendat de lucro proveniente à gratia & benignitate Papæ, qui, cum juxta magis receptam Canonistarum sit absolutus Dominus beneficiorum, sicut tollere potest beneficium uni, & dare alteri, ita multò magis mandare, & facere potest istiusmodi servitutis, vel oneris pensionis continuationem, etiam citra consensum titularis, adeoque conqueri non possit titularis, si in dicto casu creatus de novo Papa pensionem illam transferat in fiduciarium alium. Econtra autem, ut tradit n. 3. in fidejussore, seu schedulista, & campfore tali ejusdem obligatio rigorosè & strictissimè sit intelligenda ad limites verborum, neque admitti in ea debeat extensio à casu ad casum, etsi identitas rationis accedat; ed quod actus voluntarii non debeant plus obligare, quam est voluntas. Tum etiam, quia agitur de contractu correspectivo, & consequenter non agatur de lucro captando ex gratia & concessione Papæ, sed de damno vitando, nempe, ne maneat obligatus ad id, ad quod se noluit obligare. Unde propterea esset quodammodo violare jus naturæ, vel gentium, extendere obligationem ultra propriam voluntatem, quod, ubi non urget publica necessitas, vel utilitas, fieri non potest, nec debet. Verumtamen n. 17. Idem Card. videtur resolvere in contrarium, nimirum, neque in contingentia mortis naturalis fiduciarii Sede Papali vacante extinguì ejus obligationem; non tantum ex eo, quod, ut dictum quest. preced. quidam circumferant, de stylo Datarie in deputatione talis fiduciarii contextualiter deputari quoque successorem, in quem generalis translatio fiat pro

tempore, quando mors ejus contigerit; sed etiam quia cessat dicta ratio, quod Cedulista contendat de damno vitando, cum in effectu (saltem arguendo à frequentiore contingentia) hujusmodi Campfores, qui pro tali Fiduciario has cedulas faciunt, non soleant id facere, nisi cum eorum assecuratione, habendo æquivalentiam in manibus, vel aliam cautionem, adeo ut Cedulista liberatio potius concernat jus, vel interesse ipsius titularis. Item quod apud eosdem Cedulistas notum est, quod pensionis duratio, vel extinctio non pendeat à persona fiduciarii, sed ab illa commodatariorum; unde propterea non urget allata prius ratio cessantis in Cedulista voluntatis se obligandi.

2. Respondeo ad secundum: Exspirare illam Cedulista obligationem per mortem Commodatarii, etsi Reservatarius supervivat. Card. de Luc. cit. n. 17. Sic Lott. l. 1. q. 36. n. 97. tradit, unâ cum persona contemplata, seu Commodatario præmoriante extingui omnes obligationes ad favorem Reservatarii, seu in cujus caput reservata pensio, & hinc ejus actionem remanere elisam. De quo etiam dixerat n. 96. quod, dum fiunt quietantia nomine illius Reservatarii, & dein contingat, pensionem declarari nullam, tamen ipse non teneatur ad restitutionem, sed sufficiat, eum cedere actiones contra Commodatarium, quem Lott. consuevit vocare Confidentarium.

Questio 663. An, & qualiter extinguatur pensio morte Pensionarii alterius Ordinarii?

Respondeo: Nisi translata fuerit pensio vivente pensionario, ejusdem morte extinguitur penitus, sicut usufructus morte usufructuarii. Lott. l. 1. q. 42. nu. 44. Castrop. cit. §. 10. nu. 1. Azor. loc. cit. n. 10. ad initium. Paris. l. 6. q. 2. n. 113. Garc. p. 1. c. 5. n. 239. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 5. n. 24. Sic quoque per ejusdem mortem civilem, puta assumptionem militiae secularis, extinguitur pensio, tradit Card. de Luc. de pens. d. 73. n. 16. juxta dicta à nobis supra.

Questio 664. An, & qualiter cesset pensio per cessionem voluntariam ipsius pensionarii?

1. Respondeo primò: Ex solo consensu Pensionarii, citra Papæ, aut alterius Superioris auctoritatem, potest non solum minui pensio, seu pars illius remitti. Azor. p. 2. l. 8. c. 10. q. 5. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 10. n. 11. Lott. l. 1. q. 42. n. 42. (qui etiam n. 43. addit, in tali quantitate imminuta conservari idem jus, nec propterea censeferi diversam, sed eandem proptus pensionem, quæ prius reservata) Barbof. juris Eccles. l. 3. c. 11. n. 78. Card. de Luc. de pens. d. 5. n. 3. Tond. qq. benef. p. 1. c. 35. n. 1. ubi etiam, quod fieri nequeat conventio vel prohibitio, per quam Pensionarius prohibeatur extinguere pensionem, nisi talis conventio vel prohibitio fuerit summi Pontificis auctoritate firmata; quia pensionis extinctio principaliter cedit in utilitatem Ecclesie. Sed & totum pensionis onus in totum extinguit. Castrop. Azor. Barb. l. cit. Lott. loc. cit. n. 7. Paris. loc. cit. q. 2. n. 123. Card. de Luc. de pens. loc. cit. & d. 11. n. 9. Tond. ubi antè. Garc. p. 1. c. 5. n. 39. citans quamplurimos. Cum enim pensio unice in utilitatem Pensionarii constituta sit, potest solâ illius hoc suo favori renunciantis voluntate cessare. Castrop.